

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-128М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Глобальна безпека та міжнародні конфлікти»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
освітньо-професійною програмою

«Міжнародні економічні відносини»

спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 5 від 14.11.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Вашай Ю. В. – Рівне : НУВГП, 2023. – 18 с.

Укладач: Вашай Ю. В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Кушнір Н. Б., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Керівник групи забезпечення спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»:

Жемба А. Й.

Зміст

Вступ	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	6
2. Структура навчальної дисципліни.....	7
3. Методи контролю.....	8
4. Розподіл балів, які отримують здобувачі.....	8
5. Плани практичних занять.....	9
6. Методичні вказівки до самостійної роботи.....	14
7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	15
7.1. Методичні вказівки до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.	15
7.2. Теми рефератів.....	16
8. Рекомендована література.....	16
9. Інформаційні ресурси.....	18

© Вашай Ю. В., 2023

© НУВГП, 2023

Вступ

Навчальна дисципліна «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти» спрямована на формування цілісної системи знань щодо сутності системи глобальної безпеки, природи та типів сучасних міжнародних конфліктів, а також формування знань і умінь щодо аналізу загроз глобальній безпеці, визначенні шляхів посилення глобальної безпеки на сучасному етапі.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти» є формування системи знань щодо змісту та особливостей безпекознавства на глобальному рівні; уміння орієнтуватися у сучасних загрозах глобальній, національній, регіональній та міжнародній безпеці; причинах, видах та наслідках міжнародних конфліктів; аналізувати можливості міжнародних інституцій у забезпеченні глобальної безпеки.

Набуті під час вивчення дисципліни «Міжнародна безпека» компетентності допоможуть набуті навичок аналізу системи міжнародної безпеки в різних розрізах та розробки заходів щодо її посилення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- теоретичні підходи та концептуально-історичні аспекти глобальної безпеки;
- причини та динаміку міжнародних конфліктів;
- міжнародні організації та договори;
- загрози та виклики глобальній безпеці, такі як тероризм, збройні конфлікти, кібератаки, зміни клімату тощо;
- інструменти дипломатії та міжнародних відносин: санкції, перемови, військові дії, гуманітарна допомога, тощо;
- роль регіональних акторів у глобальній безпеці;
- засоби примирення та врегулювання міжнародних конфліктів.

вміти:

- аналізувати складні глобальні проблеми та розуміти їхні причини та наслідки;
- вміти застосовувати основні теорії міжнародних відносин для аналізу конкретних ситуацій;
- критично оцінювати інформацію та аргументи, які стосуються глобальної безпеки та міжнародних конфліктів;
- висловлювати свої думки та аргументи у публічних виступах, доповідях, статтях тощо;
- працювати в команді для вирішення глобальних проблем безпеки.
- здійснювати додатковий аналіз та дослідження у сфері глобальної безпеки та міжнародних конфліктів.

Отже, вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна безпека» забезпечує здобувачам такі **компетентності**:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.
- СК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.
- СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини
- СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.
- СК 11. Здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між екологічними проблемами та форматами взаємодії у сучасних міжнародних відносинах, враховуючи нові формати співпраці щодо дотримання стандартів екологічної безпеки.

та **програмні результати**:

- ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій
- ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.
- ПРН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.
- ПРН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.
- ПРН 12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних

відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН 16. Розуміти принципи сталого розвитку й вміння адаптувати їх до стратегій держав у формуванні засад внутрішньої та зовнішньої політики з урахуванням ризиків і загроз кліматичних змін, водного стресу, ресурсних конфліктів.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів — 4,5	Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»	Вибіркова
	292 «Міжнародні економічні відносини»	
Модулів – 2		Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – ІНДЗ		Семестр
Загальна кількість годин – 135		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 СРС - 5	Рівень вищої освіти: Магістр	24 год. (денна форма)
		6 годин (заочна форма)
		Практичні, семінарські
		22 год. (денна форма)
		8 годин (заочна форма)
		Самостійна робота
		89 год. (денна форма)
		121 година (заочна форма)
		Вид контролю - залік

***Примітка:** співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи для денної форми навчання становить: — 33% : 67%, для заочної форми – 9% до 91%.*

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	в т.ч.				Усього	в т.ч.			
		Л	П	ІНД	СР		Л	П	ІНД	СР
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади глобальної безпеки та міжнародних конфліктів</i>										
Тема 1: Концептуально-історичні аспекти глобальної безпеки. Міжнародні конфлікти у світовій політиці	18	4	2		12	18	2	1		15
Тема 2: Загальна характеристика системи глобальної безпеки	21	4	4		13	21		1		20
Тема 3: Природа та класифікація міжнародних конфліктів	19	4	2		13	19	2	1		16
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	58	12	8	0	38	58	4	3		51
<i>Змістовий модуль 2. Практична реалізація концептуальних засад глобальної безпеки та управління міжнародними конфліктами в сучасних умовах</i>										
Тема 4: Регіоналізація глобальної безпеки. Межі та фази міжнародних конфліктів	19	2	4		13	19		1		18
Тема 5: Інституційне забезпечення глобальної безпеки та роль міжнародних організацій в регулюванні міжнародних конфліктів	19	2	4		13	19		1		18
Тема 6: Новітні загрози глобальній безпеці. Особливості конфліктів у біполярному світі та міжнародні конфлікти нового покоління	18	4	2		12	18	2	2		14
Тема 7: Основні виміри безпеки України в глобальному середовищі	21	4	4		13	21		1		20
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	77	12	14	0	51	77	2	5		70
<i>Усього годин</i>	135	24	22	0	89	135	6	8		121

3. Методи контролю

Для досягнення цілей та завдань навчальної дисципліни здобувачам потрібно вчасно виконати індивідуальне навчально-дослідне завдання, вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань здобувачів шляхом захисту звіту з ІНДЗ.

Також, здобувач під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань на практичних заняттях, здобувач отримує такі обов'язкові бали:

- 44 бали за активність на практичному занятті;
- 16 балів за ІНДЗ.

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

- Здобувачі можуть отримати додаткові бали за: виступ з доповіддю на студентській науковій конференції; участь у науковому конкурсі; публікацію тез доповіді; публікацію наукової статті.

Додаткові бали здобувачам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходиться у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

4. Розподіл балів, які отримують здобувачі

	Модуль 1: поточний контроль та самостійна робота									Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
	T1	T2	T3	МК 1	T6	T7	T8	T9	МК2	
А	3	3	3	-	3	3	3	4	-	-
П	3	3	3	-	3	3	4	3	-	-
Сб	6	6	6	20	6	6	7	7	20	84
Модуль 2. ІНДЗ										16
Сума										100

T – теми змістових модулів

МК – модульний поточний контроль

А – бали за активність на практичному занятті

П – бали за письмове опитування

Сб – сума балів за тему

Заохочувальні бали:

- виступ з доповіддю на студентській науковій конференції — 10 балів;
- публікація тез доповіді — 5 балів;
- публікація наукової статті — 10 балів;
- участь у економічному турнірі, олімпіаді за спеціальністю – 5 балів;
- перемога у економічному турнірі, олімпіаді за спеціальністю – 10 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	"незараховано" з можливістю повторного складання
1-34	"незараховано" з обов'язковим повторним курсом

5. Плани практичних занять

Практичне заняття 1. Концептуально-історичні аспекти глобальної безпеки. Міжнародні конфлікти у світовій політиці

Теми для обговорення

1. Еволюція поняття глобальної безпеки.
2. Міжнародні конфлікти в історичному контексті.
3. Сучасні виклики глобальній безпеці.
4. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів.
5. Міжнародний правопорядок та права людини.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Історичні етапи розвитку безпекознавства
2. Взаємозв'язок з між національними інтересами та міжнародними конфліктами.

Практичне заняття 2. Аналіз системи глобальної безпеки: Мапування глобальних загроз і акторів

Теми для обговорення

1. Структура та компоненти системи глобальної безпеки.
2. Загрози та виклики глобальній безпеці.
3. Міжнародні договори та правила.
4. Миротворчі операції та гуманітарна допомога.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Режими глобальної безпеки.
2. Переваги і недоліки кожного режиму безпеки.

Практичне завдання

Підготувати графічне представлення системи глобальної безпеки, використовуючи мапи або інші візуальні засоби. Виділити на карті ключові загрози (наприклад, тероризм, конфлікти через релігію, збройні конфлікти, кіберзагрози) і показати, де ці загрози найбільше актуальні. Також можна включити на карту регіональних та міжнародних акторів (держави, міжнародні організації, НУО), які впливають на глобальну безпеку.

Практичне заняття 3. Визначення стратегічних інтересів у глобальних відносинах

Теми для обговорення

1. Сутність стратегічних інтересів:
2. Різниця між національними та глобальними інтересами:
3. Формулювання та ідентифікація стратегічних інтересів:
4. Суперечності та конфлікти стратегічних інтересів:

Питання для самостійного опрацювання:

1. Вплив стратегічних інтересів на зовнішню політику:
2. Зміна стратегічних інтересів у динамічному світі:

Практичне завдання

Дебати: групам студентів представити різні погляди на пріоритети в глобальній безпеці.

Кожній групі пропонуються ролі різних країн або акторів. Завдання - аргументувати, які загрози та проблеми є найбільш важливими для їхнього "актора". Для цього завдання можна використовувати актуальні новини та аналітичні матеріали.

Практичне заняття 4. Природа та класифікація міжнародних конфліктів

Теми для обговорення

1. Види міжнародних конфліктів:
2. Причини міжнародних конфліктів:
3. Класифікація конфліктів за інтенсивністю та масштабом:
4. Міждержавні та міжнародні конфлікти:
5. Міжнаціональні та глобальні конфлікти:
6. Класифікація за часом і тривалістю:
7. Пошук мирного вирішення конфліктів:
8. Інструменти прогнозування міжнародних конфліктів:

Питання для самостійного опрацювання:

1. Конфлікт і криза у міжнародних відносинах.
2. Врегулювання міжнародних конфліктів.

Практичне завдання

Студенти розподіляються на декілька груп. Кожна група аналізує один конкретний міжнародний конфлікт. Конфлікти можуть вибиратися з різних епох та регіонів, наприклад, Перша світова війна, війна в Сирії, конфлікт у Корейському півострові тощо. Кожна група повинна визначити природу конфлікту, його причини та класифікацію.

Практичне заняття 5. Регіоналізація глобальної безпеки

Теми для обговорення

1. Роль регіональних організацій в збереженні глобальної безпеки:
2. Регіональні конфлікти та їх вплив на глобальну безпеку:
3. Регіональні джерела безпеки і загрози:
4. Міжнародні органи та регіональна безпека:
5. Регіональна дипломатія та миротворчі місії:

Питання для самостійного опрацювання:

1. Регіональні війни та міжнародна втручання:
2. Зв'язок між регіональною та глобальною безпекою

Ситуаційне завдання

Ви працюєте у міжнародній дипломатичній організації і отримали завдання вивчити конфлікт у Південно-Китайському морі. Цей регіональний конфлікт

включає в себе претензії на території та природні ресурси між декількома країнами, включаючи Китай, Філіппіни, В'єтнам, Тайвань та інші.

Завдання:

1. Дослідіть природу та причини конфлікту у Південно-Китайському морі, а також ключових акторів і їхні мети. Визначте, які фактори спричинили загострення конфлікту.

2. Вивчіть, як різні країни в регіоні реагують на конфлікт і як вони співпрацюють або конфліктують у цьому контексті.

3. Розгляньте можливий вплив конфлікту у Південно-Китайському морі на глобальну безпеку, включаючи вільну навігацію, міжнародну торгівлю та стабільність у регіоні.

4. Розгляньте можливі шляхи розв'язання конфлікту, включаючи дипломатичні переговори та миротворчі ініціативи.

5. Ваше завдання - розробити стратегію для вашої міжнародної організації щодо участі в регіональному конфлікті та міжнародному впливі на нього.

6. Після аналізу ви повинні підготувати презентацію вашої стратегії та висновків для ваших керівників та інших зацікавлених сторін.

Практичне заняття 6. Межі та фази міжнародних конфліктів

Теми для обговорення

1. Фази міжнародного конфлікту:
2. Роль міжнародного права в межах конфліктів:
3. Чинники конфліктів і попередження конфліктів:
4. Міжнародні стандарти визначення меж конфліктів:
5. Збройні конфлікти і міжнародне гуманітарне право:

Питання для самостійного опрацювання:

1. Врегулювання та розв'язання конфліктів:
2. Постконфліктне відновлення і миробудівництво:

Практичне заняття 7. Інституційне забезпечення глобальної безпеки

Теми для обговорення

1. Міжнародні миротворчі операції:
2. Міжнародне гуманітарне право:
3. Міжнародні договори та договори про роззброєння:
4. Санкції та міжнародний контроль.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Сучасні процеси політичної та економічної глобалізації та їх вплив на безпеку.

2. Інститут розв'язання міжнародних конфліктів.

Практичне заняття 8. Роль міжнародних організацій в регулюванні міжнародних конфліктів

Теми для обговорення

1. Роль Організації Об'єднаних Націй у вирішенні міжнародних конфліктів
2. Роль регіональних організацій у регулюванні міжнародних конфліктів
3. Захист прав людини в конфліктних зонах: Роль міжнародних організацій

Питання для самостійного опрацювання:

1. Миротворчі організації та їх роль.
2. Спеціалізовані організації та гуманітарні операції.

Практичне заняття 9. Новітні загрози глобальній безпеці. Особливості конфліктів у біполярному світі та міжнародні конфлікти нового покоління

Теми для обговорення

1. Новітні загрози глобальній безпеці
2. Кібербезпека у сучасному світі:
3. Зброя масового знищення у XXI столітті: Поширення та міжнародний контроль
4. Гібридні війни та впливова дипломатія: Особливості сучасних конфліктів
5. Міжнародні конфлікти нового покоління
6. Біполярний світ та конфлікти Холодної війни:
7. Тероризм і транснаціональні загрози: Реакція міжнародного співтовариства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Ідеологізація міжнародних відносин.
2. Холодні війни. Локальні війни.

Практичне заняття 10. Аналіз регіональної безпеки України

Теми для обговорення

1. Геополітична динаміка в регіоні
2. Енергетична безпека України в умовах війни
3. Співпраця України з НАТО
4. Роль міжнародних організацій у підтримці України під час війни
5. Співпраця України з Європейським Союзом
6. Внутрішні чинники безпеки України

Питання для самостійного опрацювання:

1. Економічні аспекти безпеки
2. Загрози кібербезпеці та заходи захисту

Практичне заняття 11. Стратегії безпеки для України в глобальному середовищі

Теми для обговорення

1. Стратегія України в глобальній політиці
2. Модернізація Збройних сил України
3. Посилення економічної безпеки України:
4. Стратегії посилення енергетичної незалежності:

Питання для самостійного опрацювання:

1. Основні стратегічні партнери України.
2. Переваги європейської інтеграції України в контексті міжнародної безпеки.
3. Трансформаційні перетворення в моделях колективної безпеки

6. Методичні вказівки до самостійної роботи

Самостійна робота студентів - це спеціальний вид навчальної діяльності, спрямований на розвиток їх самостійності та засвоєння різноманітних знань, навичок і умінь. Здатність працювати незалежно, постійно поповнювати свій багаж знань є важливим фактором професійного зростання і супроводжує студентів протягом усього їх життя.

Самостійна робота студентів може бути розділена на два основних напрямки: роботу під контролем викладача та самостійну роботу поза аудиторією.

Самостійна робота під контролем викладача проводиться під час навчальних занять в аудиторії. Це включає в себе створення конспектів лекцій, активну участь студентів у обговоренні питань, запропонованих на практичних заняттях та вирішення завдань, які подає викладач. Крім того, студенти можуть готувати і представляти свої власні доповіді на практичних

заняттях та вирішувати контрольні тестові завдання.

На самостійну позааудиторну роботу здобувачів по дисципліні «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти» відводиться 67% навчального часу.

Самостійна позааудиторна робота здобувачів включає наступні види робіт:

роботи обов'язкового характеру:

- підготовка до аудиторних занять;
- підготовка до контрольних заходів;
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- виступ-презентація ІНДЗ за обраною темою.

роботи стимулюючого характеру:

- виступ з доповіддю на науковій конференції
- публікація тез доповіді;
- публікація наукової статті з питань навчальної дисципліни;

Виконання робіт стимулюючого характеру дає змогу здобувачам отримати додаткові бали.

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

7.1. Методичні вказівки до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає *написання реферату* із програми курсу.

Обсяг роботи становить 12-15 сторінок стандартного формату А4. Текст пишеться (друкується) на одній стороні аркуша. Розмір шрифту — 14 кегль. Інтервал між рядками одинарний. Абзацний відступ — 10 мм. Текст вирівнюється по ширині аркуша. Поля: ліве, верхнє, праве, нижнє — 20мм.

Реферат обов'язково повинен мати наступні **структурні елементи**: титульну сторінку, зміст (план роботи), вступ, 2-3 розділи, висновки, список використаної літератури.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Підготовка роботи			Захист роботи	Сума балів
Розкриття теми	Обґрунтованість висновків	Оформлення відповідно до вимог		
0-5	0-4	0-3	0-4	0-16

7.2. Теми рефератів

1. Роль міжнародних організацій у регулюванні міжнародних конфліктів.
2. Глобальні терористичні організації та їх вплив на міжнародну безпеку.
3. Історія та наслідки глобальних конфліктів у 20 столітті.
4. Міжнародні договори про нерозповсюдження ядерної зброї та їхній вплив на світову безпеку.
5. Глобальна боротьба з кіберзлочинністю та кіберзагрозами.
6. Вплив глобальних пандемій на міжнародну безпеку.
7. Гуманітарні кризи та роль міжнародних гуманітарних організацій.
8. Роль міжнародної правосуб'єктності в гарантуванні міжнародного миру та безпеки.
9. Сучасні глобальні конфлікти в Африці та їхні наслідки.
10. Питання ядерної безпеки та договору START (Договір про стратегічні наступні кроки).
11. Глобальна роль Організації Об'єднаних Націй у забезпеченні світового порядку та безпеки.
12. Громадянські війни та їх вплив на міжнародну безпеку.
13. Роль глобальних акторів у вирішенні конфлікту в Сирії.
14. Глобальні наслідки торгівлі озброєннями та її регулювання.
15. Глобальний вплив зміни клімату на міжнародну безпеку та стабільність.
16. Транснаціональні корпорації та їхні вплив на глобальну безпеку.
17. Роль гендеру у глобальній безпеці та міжнародних конфліктах.
18. Конфлікт між Росією та Україною та його міжнародні наслідки.
19. Глобальна боротьба з поширенням зброї масового знищення.
20. Міжнародні дипломатичні ініціативи у вирішенні глобальних конфліктів: аналіз та оцінка.

Список літератури

1. Вашай Ю. В., Дорошенко О. О. Гармонізація інформаційно-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою держави в умовах військово-політичної нестабільності : монографія. Рівне: НУВГП, 2020. 110 с.
2. Вашай Ю. В., Дорошенко О. О. Структурування економічної безпеки держави в умовах військово-політичної нестабільності. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*, 2020. №2. С.32–38.
3. Вашай Ю. В., Жемба А. Й. Міжнародні системи оцінки економічної безпеки держави: комплексні підходи. *Проблеми економіки*, 2020. №3(45). С.4–10.

4. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека: курс лекцій / Г. П. Ситник. К. : ТОВ "САК Лтд.", 2023. 92 с.
5. Данилова Т. В. Глобалізація vs антиглобалізація: до постановки проблеми. Науковий вісник НУБіП України. Серія: гуманітарні студії. Фахові видання Національного університету біоресурсів і природокористування України. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Gumanitarni/article/view/7767>.
6. Доповідь Організації Об'єднаних Націй «Дослідження концепції безпеки» А / 40/553. Організація Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org/ru/ga/40/docs/40res.shtml>.
7. Жабинець О. Й. Чинники глобальних змін у міжнародній торгівлі та військова агресія росії: вплив на розвиток експортної діяльності регіонів України. Галицький економічний вісник. Т. : ТНТУ, 2022. Том 75. № 2. С. 82–91.
8. Калюжна Н. Г., Ковтун Т. К. Критичні чинники та перспективи відновлення світової економіки в умовах глобальної рецесії COVID-19. Бізнес Інформ. 2020. № 12. С. 39–46. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-39-46>.
9. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. К. : Наш Формат, 2018. 320 с.
10. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах / пер. з англ. Д. Каратєєва та Л. Лозової. К. : Дух і літера, 2019. 256 с.
11. Національна безпека в глобалізаційних умовах : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. І. Кормич, Т. М. Краснопольська. Одеса : Фенікс, 2020. 76 с.
12. Національна безпека в контексті європейської інтеграції України : підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел; за ред. Г. П. Ситника. Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 372 с.
13. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с.
14. Саміт НАТО у Варшаві: підсумки й уроки. URL: https://www.ukrinform.ua/rubricother_news/2049186-samit-nato-u-varsavipidsumki-j-uroki.html. NATO Policy for the Protection of Civilians. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_133945.htm.
15. Трансформація міжнародної безпеки: сучасні виклики та загрози. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 22-23 березня 2018 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик, П. Байор. Львів : Факультет міжнародних відносин ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 187 с.
16. Інформаційне забезпечення управління еколого-економічною безпекою держави : монографія / Якимчук А. Ю., Soboń J., Kister A., Вашай Ю. В. та ін. Рівне : НУВГП, 2018. 240 с.

17. Військово-політична стабільність держави в аспекті інтелектуалізації економіки : монографія / Якимчук А. Ю., Вашай Ю. В., Дорошенко О. О. та ін. Під редакцією д.е.н., проф. А. Ю. Якимчук. Рівне : НУВГП, 2019. 210 с.

18. Highlights of world trade in 2020 and the impact of COVID-19. Chapter II. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2021_e/wts2021chapter02_e.pdf.

19. How Does Globalization Affect the National Security? URL: <http://www.proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/view/839/>.

20. Vashay Y. V. International financial methods of the state's economic situation assessing in the global space. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*, 2020. №3(91). С.39–46.

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міжнародної групи протидії відмиванню брудних грошей. URL: <http://www.fatf-gafi.org/>

4. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції. URL: <https://www.interpol.int>

5. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://mfa.gov.ua/ua>

6. Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі. URL: <https://www.osce.org/>

7. Офіційний сайт Організації Північноатлантичного альянсу. URL: <https://www.nato.int/>

8. Офіційний сайт Ради Безпеки ООН. URL: <https://www.un.org/securitycouncil/>

9. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України. URL: <tp://www.rainbow.gov.ua/>

10. Офіційний сайт Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>